

Zbirka nalog za srednje šole: MATEMATIKA

D. Grašek, M. Kožar, A. Tiegl: ELEMENTARNE FUNKCIJE, KOMPLEKSNA ŠTEVILA
Poglavlje VIII.: LOGARITEM
Logaritemskie neenačbe

Stran 65, naloga 65 a), b), c), č)

a) $\log_3(x+2) > 0$

b) $\log_4(7-x) < 0$

c) $\log_{0,5}\left(3 - \frac{x}{2}\right) > 0$

č) $\log_{\frac{1}{3}}\left(2 + \frac{x}{3}\right) > 0$

Teorija

Rešiti moramo logaritemskie neenačbe. Rešili jih bomo grafično. Levo stran neenačbe smatramo za eno funkcijo, desno stran za drugo funkcijo. Narišemo grafa obeh funkcij in iz grafa odčitamo x-e, ki izpoljujejo pogoj neenačbe. Tu moram spet znati narisati graf logaritemskie funkcije.

Graf logaritemskie funkcije

Narisati moram graf logaritemskie funkcije:

$$f(x) = A \cdot \log_a(x - p) + q$$

Narišem ga lahko na več načinov:

(a) način

Z navidezno novim izhodiščem $O'(p, q)$, v katerem rišem funkcijo $f(x) = A \cdot \log_a x$ tako, da upoštevam lastnosti logaritma:

(1) Definicjsko območje Df.: $x > 0$

(2) $\log_a 1 = 0 \quad (1, 0)$

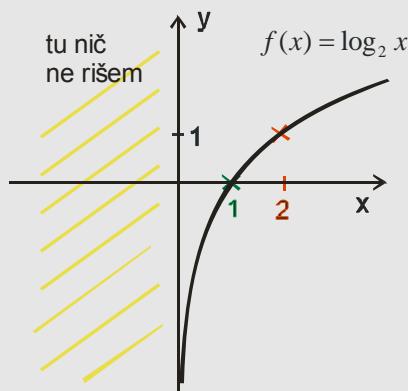
(3) $\log_a a = 1 \quad (a, 1)$

Primer: $f(x) = \log_2 x$

(1) Df: $x > 0$

(2) $x = 1 \Rightarrow y = 0$ Graf poteka skozi točko $(1, 0)$

(3) $x = 2 \Rightarrow y = 1$ Graf poteka skozi točko $(2, 1)$

(b) s premiki

Po vrsti rišem funkcije:

$$f_1(x) = \log_a x$$

$f_2(x) = \log_a(x - p)$ t.j. $f_1(x)$ premaknemo po x osi

$f_3(x) = A \cdot \log_a(x - p)$ t.j. $f_2(x)$ raztegnemo za A v smeri y osi. To pomeni, da vsak y funkcije $f_2(x)$ množimo z A

$$f(x) = A \cdot \log_a(x - p) + q \text{ t.j. } f_3(x) \text{ premaknemo za } q \text{ v smeri y osi.}$$

Tako dobimo končen graf.

Pri naših nalogah je desna stran vedno x os. To pomeni, da se reševanje naših neenačb spremeni v določanje preznaka funkcije. Naša naloga je torej odčitati intervale, kjer je funkcija nad x osjo (>0) oz. pod x osjo (<0). Če bi bil zraven še enačaj, bi prišeli k rešitvi tudi ničle leve funkcije.

Rešitev

65 a) $\log_3(x+2) > 0$
x

Leva stran naj bo funkcija $f_1(x)$, desna pa je x os z enačbo $f_2(x) = 0$. Desne strani ne rišemo, ker je tako ali tako enaka x osi.

$$f_1(x) = \log_3(x+2)$$

- (1) Definicjsko območje: ARGUMENT je pozitiven

$$\text{Df: } x+2 > 0$$

$$x > -2$$

Tu začнем risati. Definicjsko območje $x > -2$ nam pove, da levo od -2 nič ne rišemo, naš graf bo torej na desni od $x = -2$

- (2) ARGUMENT = 1, y=0

$$x+2=1, \quad y=0$$

$$T_1(x=-1, \quad y=0)$$

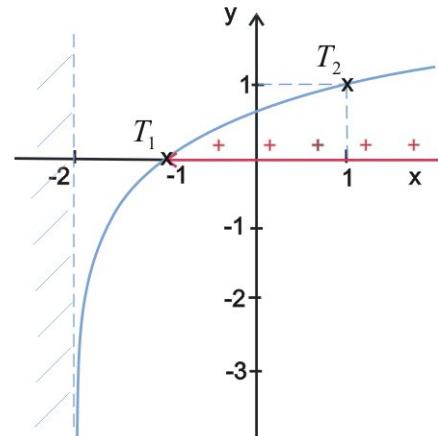
- (3) ARGUMENT = OSNOVA, y=1

$$(x+2=3, \quad y=1)$$

$$T_2(x=1, \quad y=1)$$

Rezultat odčitam:

$$\underline{x > -1}$$

Kako pa računsko?

$$\log_3(x+2) > 0$$

$$x+2 > 3$$

$$x > 1 - 2$$

$$\underline{x > -1}$$

65 b) $\log_4(7-x) < 0$

x

$$f_1(x) = \log_4(7-x)$$

$$(1) \text{Df: } 7-x > 0$$

$$-x > -7$$

$$x < 7$$

Graf bo ležal levo od $x=7$

$$(2) 7-x=1, \quad y=0$$

$$-x=1-7$$

$$T_1(x=6, \quad y=0)$$

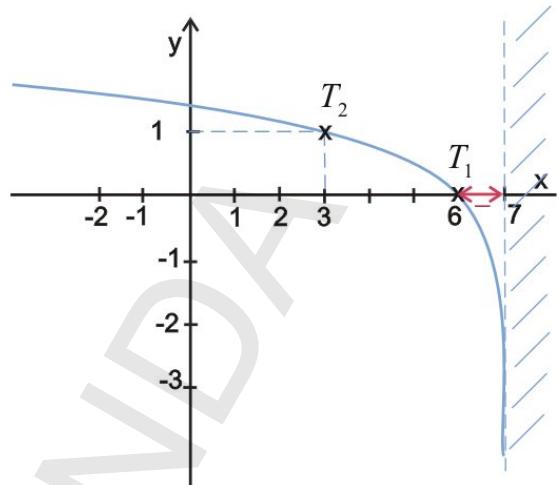
$$(3) 7-4=4, \quad y=1$$

$$-x=-3$$

$$T_2(x=3, \quad y=1)$$

Rešitev: $6 < x < 7$ ali drugačen zapis:

$$\underline{x \in (6, 7)}$$

65 c) $\log_{0,5}(3-\frac{x}{2}) > 0$

x

$$f_1(x) = \log_{\frac{1}{2}}(3-\frac{x}{2})$$

$$(1) \text{Df: } 3-\frac{x}{2} > 0/.2$$

$$6-x > 0$$

$$-x > -6$$

$$x < 6$$

Graf leži levo od asimptote $x=6$.

$$(2) 3-\frac{x}{2}=1/.2, \quad y=0$$

$$6-x=2$$

$$T_1(x=4, \quad y=0)$$

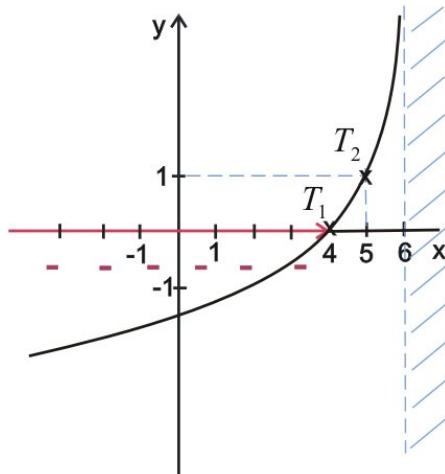
$$(3) 3-\frac{x}{2}=\frac{1}{2}, \quad y=1$$

$$6-x=1$$

$$-x=-5$$

$$T_2(x=5, \quad y=1)$$

$$\mathfrak{R}: \quad \underline{x < 4}$$

65 č) $\log_{\frac{1}{3}}\left(2 + \frac{x}{3}\right) > 0$

x

$$f_1(x) = \log_{\frac{1}{3}}\left(2 + \frac{x}{3}\right)$$

$$(1) \text{Df: } 2 + \frac{x}{3} > 0 / \cdot 3$$

$$6 + x > 0$$

$$x > -6$$

Graf leži desno od
asimptote $x = -6$.

$$(2) 2 + \frac{x}{3} = 1, \quad y = 0$$

$$6 + x = 3$$

$$T_1(x = -3, \quad y = 0)$$

$$(3) 2 + \frac{x}{3} = \frac{1}{3}, \quad y = 1$$

$$6 + x = 1$$

$$T_2(x = -5, \quad y = 1)$$

$$\Re: \underline{-6 < x < -3}$$

